

Kunst
&
Burgerschap

Onderwijscafe
15 oktober 2024

MAARTJE REITSMA VANUIT
DE BEDOELING

KEUNSTWURK



Kennismaken





Wat is burgerschap voor jou persoonlijk?
En op welke manier is dat belangrijk voor je?

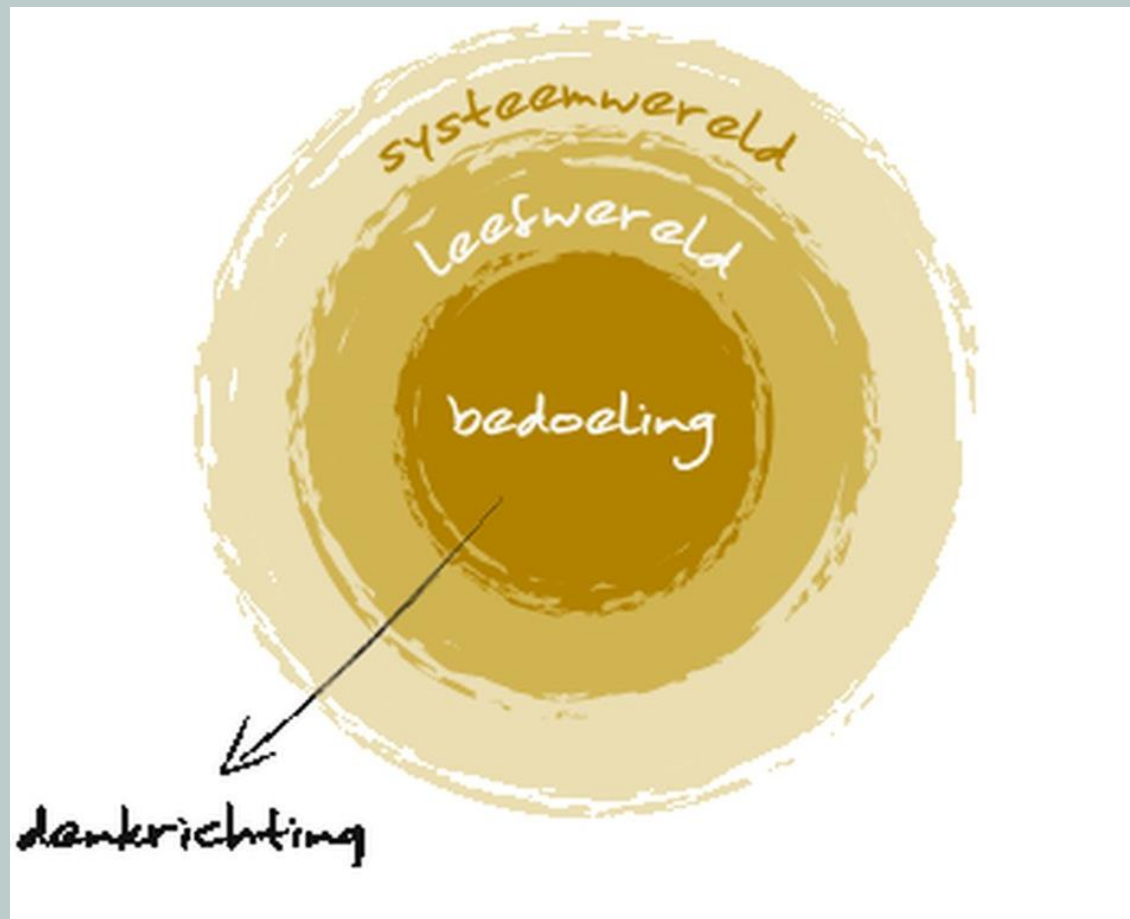
PROJECTPLAN
KEK4

OER WA'TST BIST, WÊR'TST WEI KOMST EN WÊR'TST HINNE WOLST

Kunst en cultuur in het hart van het Fryske onderwijs



KEUNSTWURK



KEUNSTWURKERS

Wet op burgerschapsonderwijs

Waarom een aangescherpte wet?



De inhoud (1)

- Respect voor en kennis van de **basiswaarden van de democratische rechtsstaat** (Grondwet en UVRM) én het handelen naar deze basiswaarden op school.
 - Vrijheid; Gelijkwaardigheid; Solidariteit
- Het ontwikkelen **van sociale en maatschappelijke competenties** die de leerling in staat stellen deel uit te maken van en bij te dragen aan de pluriforme, democratische samenleving.
- Bijbrengen van kennis over en **respect voor verschillen** in godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, afkomst, geslacht, handicap of seksuele gerichtheid alsmede de waarde dat gelijke gevallen gelijk behandeld worden.

De inhoud (2)

De basiswaarden

- vrijheid van meningsuiting
- gelijkheid en gelijkwaardigheid
- begrip voor anderen
- verdraagzaamheid
- afwijzen van onverdraagzaamheid
- afwijzen van discriminatie
- actieve bevordering van autonomie
- verantwoordelijkheidsbesef

Welke
spanningen op
school zijn er?
Wat nemen de
kinderen /
jongeren en
hun ouders mee
de school in?



De Pedagogiek

→ Voorleven, oefenen en internaliseren ←

- Zorgdragen voor een schoolcultuur die in overeenstemming is met de basiswaarden.
- Creëren van een omgeving waarin leerlingen worden gestimuleerd actief te oefenen met de omgang met en het handelen naar deze waarden.
- Zorgdragen voor een omgeving waarin leerlingen en personeel zich veilig en geaccepteerd weten, ongeacht de verschillen.



De school als oefenplaats

De gecontroleerde botsing

- democratische waarden
- democratisch handelen

Maatschappelijke betrokkenheid

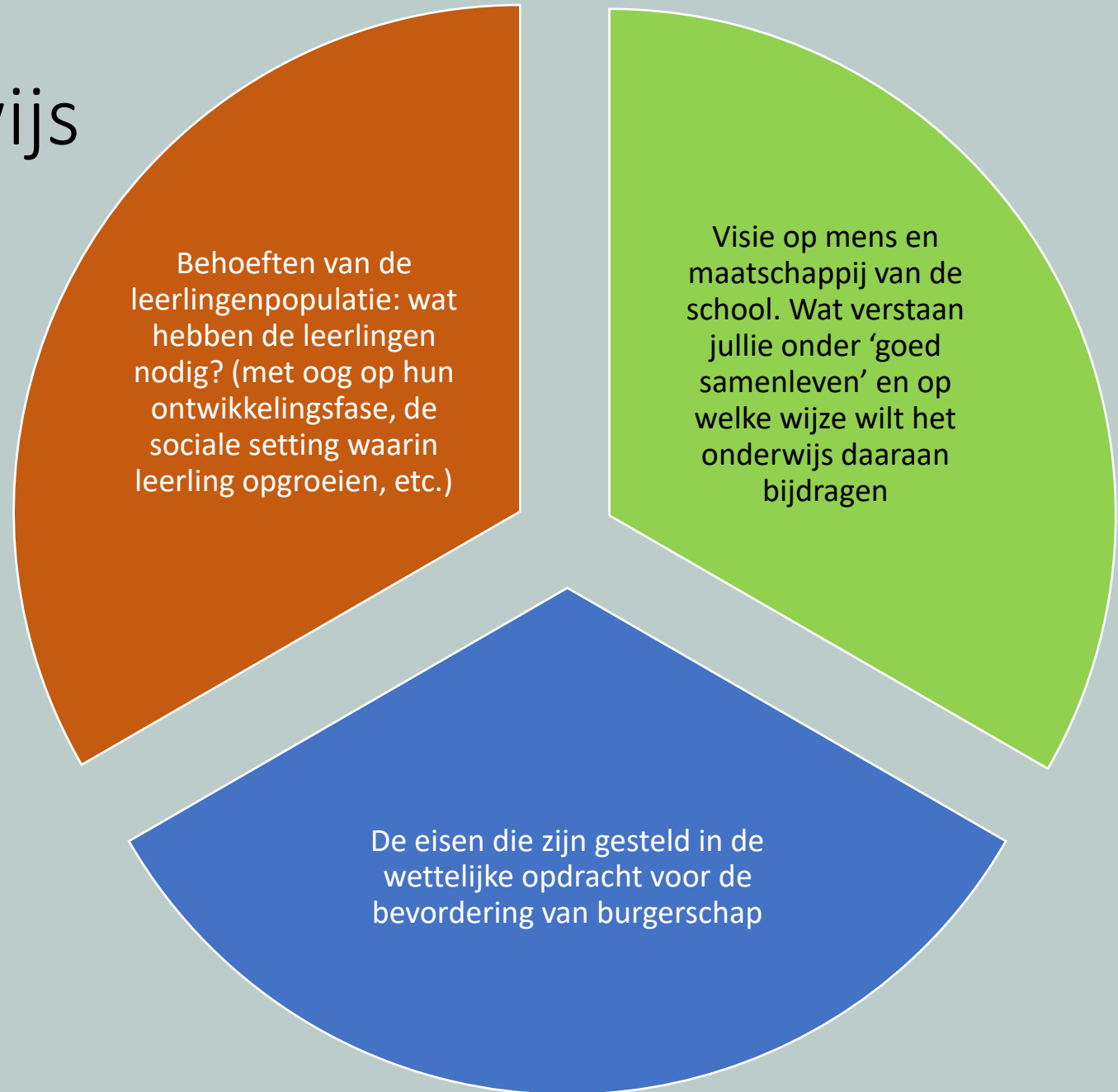
- bijdragen aan de oplossing

De onderwijskunde

→ **doelgericht, samenhangend en herkenbaar** ←

- De school werkt de visie op burgerschap uit in concrete leerdoelen.
- Logische opbouw in leerjaren.
- Aansluiten bij de leerbehoeften van leerlingen.
- In kaart brengen of de leerlingen de leerdoelen van het burgerschapsonderwijs bereiken.
- De kwaliteit van het burgerschapsonderwijs wordt gestuurd, geëvalueerd en bewaakt

Burgerschapsonderwijs

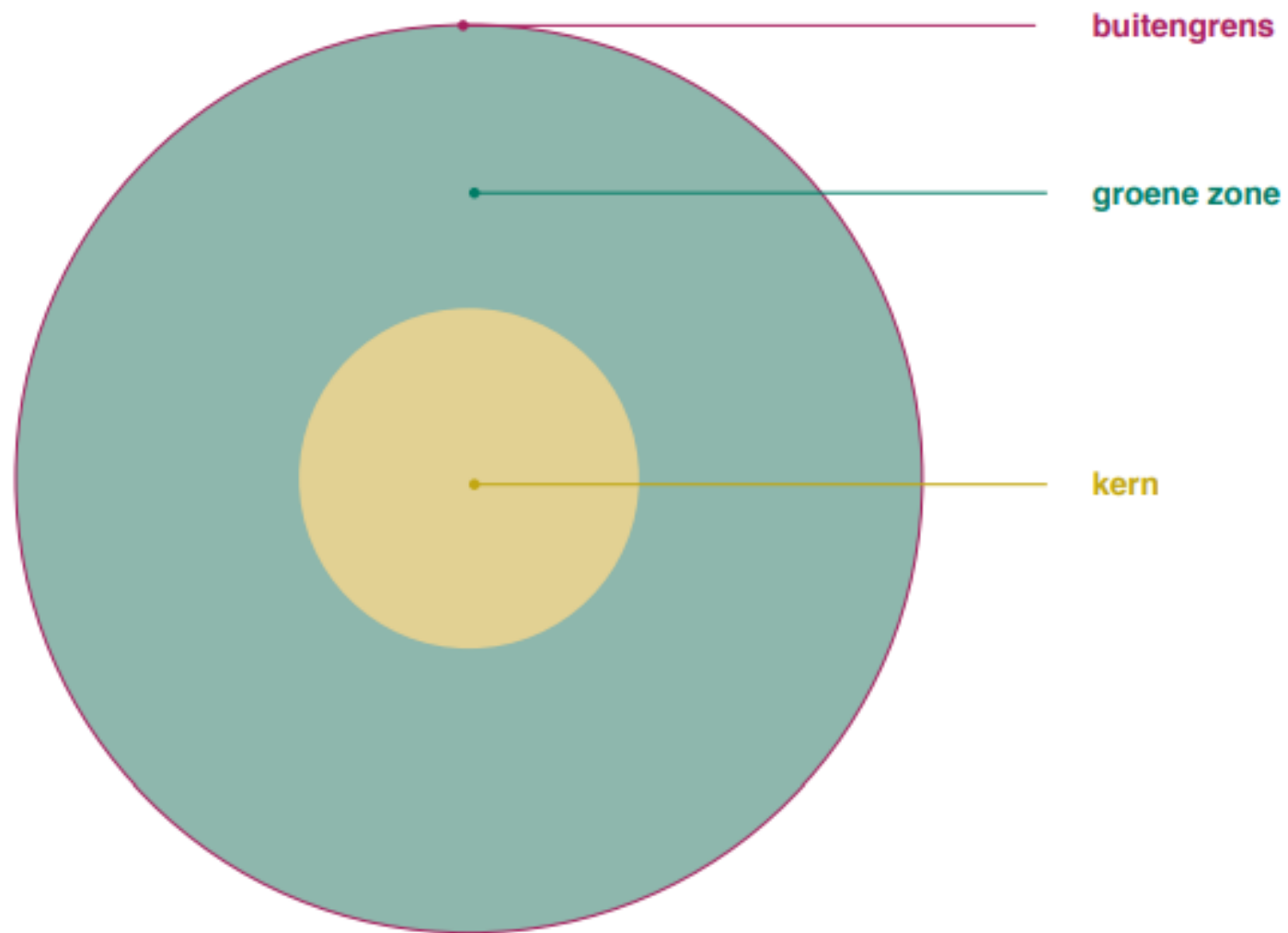


Wet:

- Inhoudscomponent
- Onderwijskundige component
- Pedagogische component

Wat is burgerschapsonderwijs?

- **Onderwijsraad (2003; 2012):** De bereidheid en het vermogen van mensen om deel uit te maken van een gemeenschap en daar een actieve bijdrage aan te leveren
- **Vd Ploeg, P (2022):** zeggenschap i.p.v. zelfredzaamheid
- **Nieuwelink, H (2023):** Burgerschap is het ideaal van vrije en gelijke mensen met het vermogen om maatschappelijk en politiek te functioneren en daarmee gezamenlijk de samenleving vorm te (kunnen) geven.
- **Eidhof, B (2023):** Het toerusten van leerlingen met kennis, vaardigheden en houdingen, die ze in staat stellen om zelfstandig te handelen ten aanzien van sociale, maatschappelijke of politieke problemen.
- **Biesta:** vrij vertaald: burgerschapsvorming is het ongrijpbare resultaat van ‘goed’ onderwijs.





Kunst of Burgerschap?















Later bekij...

D







Vragen voor bij de maaltijd



Wie zijn jullie kinderen / jongeren / jong volwassenen en hun ouders?

Wat zijn hun vraagstukken? Waar hebben zij thuis mee te maken?

Welke vraagstukken uiten zich op school?

Waar zijn ze goed in? Wat kunnen ze nog niet? Wat levert spanning op?



Wat is de rol van kinderen / jongeren / jong volwassenen bij jou op school?

Wanneer en op welke manier mogen zij participeren?



Op welke manier is jullie school / instelling een gemeenschap?

Wat is de toegevoegde waarde om naar de school als een gemeenschap te kijken?

Dromen

Stel je voor. Je mag het onderwijs helemaal vormgeven door middel van kunst.
En kunst is dan geen bijzaak of (bij)vak meer, maar een levensvisie en de bron van al het onderwijs.

Hoe zou het burgerschapsonderwijs er dan uitzien?
Wat wil je leerlingen en studenten dan meegeven?
Wat leren ze?
Op welke manier mogen zij participeren?
Wat betekent het om een oefenplaats te zijn?
Wie vormen de gemeenschap?



Durf groot te denken.
Buiten alle kaders.
Droom je eigen school

Pitch je droom in 3 minuten



meer bezig zijn.

vragen stellen
over kunst
taal vinden.

burgerschap onderwijs op de basisschool

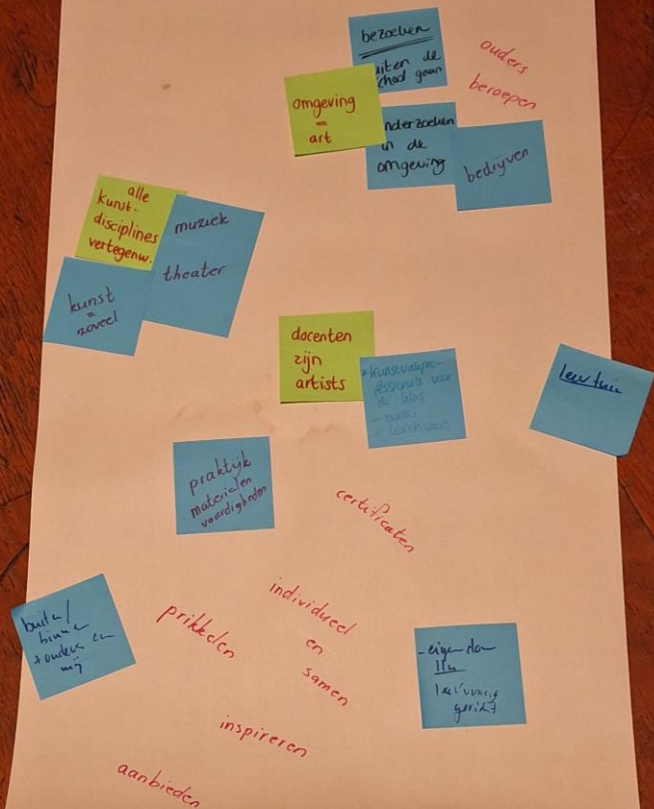
kunst als
instructie bron
taal gedichten

omgeving bekijken
mee denken over
je omgeving

ding doen, dingen maken
ervaren



De LeerAin



Bouwen : bouwen

- Vaardigheden

- rekening houden met omgevingsfactoren

Reflectie / betekenisgeven

Wat doet kunst?



Aandacht voor
jongeren
MBO !!!

INSPIRATIE
Bijeen
komsten

Nodig van
kunstwerk?

good practice
(voorbeelden)
zowel klein
als groot

concrete
voorbeelden
van burger-
schap

inspiratie
→ samen
brainstormen

CONCREET
MAKEN
VAN
IDEEN

Inspiratie
sessies

Ket
onderwijs &
educatie
café

Brainstorm
sessies

In gesprek met
scholenleiders
over voorstellen
van dit onderwerp
i.e.m. kunst &
cultuur

ondersteuning
bij cultuur
klassen opzet
inspiratie
op doen

ideeën
pitchen
- kunst
- cultuur
- burger

hoopvolle
succes-
verhalen
A.U.B.

Het onderwerp gaat
hierover om leerlingen
in staat te stellen verhalen
te vertellen die de
regio

De wereld is
MEGA
belangrijk
(van de klein
4 tot 5)

als vrede weg
vallen: outstap
solidariteit

Wat ga je morgen
doen?
Ik laat deze
mood eerst even
in me omgaan

Welk
neem
naar
inzicht
je mee
naar huis?

out-of-the-
box denken
denken buiten
kaders!

Vrijheid
van / in
Onderwijs

aan de slag
met leerlingen
en team?
doen!

Kunst als
inspiratie
- meer doen
- introductie
- door kunst

taal zonder
methode
betekenisvolle
taal

Onderwijs en het
belang ervan
in de samen-
leving voor
de komende!

Wet 1:
visie herijken
u.
Buitenland

leer-
ver-
gelyk
= makkelijker

zoeken
vinden

oude
onderwijs-
systeem
loslaten

de samenleving
inspireert mij:
ik maak kunst
over, voor & met
de samenleving

Handvaten zijn
aanpak: meer
kunnen be-
rekenen
- toelichting
planafwijking

my plot
in de inter-
nationale
context

volhouden
→

beschouw
het als
OEFENEN
→

Burgerschap
begint bij
Staat (leer)
zelf.

In gesprekken
meekomen
als
advies
verschillen

Ik denk dat we
meer dan burger-
schap doen dan
we denken. Dit
kunnen we meer
later uitdiepen

Klas
Mini
maatschap
PJ

Levenswijze
belangrijk
lezen

Levenswijze
belangrijk
lezen

Levenswijze
belangrijk
lezen

Levenswijze
belangrijk
lezen

Onderwijs
leer-
aanpak
- toelichting
planafwijking

Voor volgende x:
Anne Graswinkel
meegeven?

concrete
voorbeelden
burgerschap in
het basisonderwijs

Wat is
burgerschap?

geef argument
aan je team kids
te overtuigen v.
KPC onderwijs
in het burgerschap

een
verdwaal
verhaal
voor jonge
kind

Dromen
handen &
lockin geva
extern Hoe
VALIDATIE

concrete
voorbeelden
van burger-
schap

Hoe creëer
je een les
burger-
schap

Verdwaal
verhaal
maken in eigen
omgeving
van de school

Werken met
(eigen) praktijk
& con. verti. sieren

Afsluiting

Contactgegevens

Maartje Reitsma

maartjereitsma@vanuitdebedoeling.nl

06-10331277

MAARTJE REITSMA VANUIT
DE
BEDOELING